

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИМІРЮВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

© 2014 МОСІН О. О.

УДК 330.3

Мосін О. О. Практичні аспекти вимірювання технологічного інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства

Метою статті є практична апробація методики вимірювання технологічного інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства. Для узагальнення наявних підходів до визначення інноваційного потенціалу підприємства були використані методи систематизації та порівняння; для виокремлення властивостей технологічного інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства – метод дедукції. Розроблено алгоритм вимірювання технологічного інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства, який, на відміну від наявних підходів (ресурсного та управлінського) до вирішення цього завдання, дозволяє оцінити стан потенції інновацій, а не стан їх актуалізації. Вказаний алгоритм дозволяє кількісно оцінити внутрішні технологічні резерви машинобудівного підприємства, які можуть бути ним використані для впровадження процесних і продуктових інновацій. Впровадження запропонованого алгоритму дозволяє підприємствам галузі важкого машинобудування оцінювати власний технологічний інноваційний потенціал, що створює передумови для його більш ефективної реалізації.

Ключові слова: інноваційний потенціал, продуктові та процесні інновації, машинобудівне підприємство.

Рис.: 4. **Табл.:** 7. **Формул.:** 7. **Бібл.:** 8.

Мосін Олександр Олександрович – аспірант, кафедра менеджменту виробничої сфери, Національний гірничий університет (пр. К. Маркса, 19, Дніпропетровськ, 49027, Україна)

E-mail: mosindts@gmail.com

УДК 330.3

UDC 330.3

Мосин А. А. Практические аспекты измерения технологического инновационного потенциала машиностроительного предприятия

Целью статьи является практическая апробация методики измерения технологического инновационного потенциала машиностроительного предприятия. Для обобщения существующих подходов к определению инновационного потенциала предприятия были использованы методы систематизации и сравнения; для определения свойств технологического инновационного потенциала машиностроительного предприятия – метод дедукции. Разработан алгоритм измерения технологического инновационного потенциала машиностроительного предприятия, который, в отличие от существующих подходов (ресурсного и управленческого), позволяет оценить состояние потенциции инноваций, а не состояние их актуализации. Указанный алгоритм позволяет количественно оценить внутренние резервы предприятия, которые могут быть им использованы для внедрения продуктовых и процессных инноваций. Внедрение предложенного алгоритма позволяет предприятиям отрасли тяжелого машиностроения оценивать собственный технологический инновационный потенциал, что создает предпосылки для его более эффективной реализации.

Ключевые слова: инновационный потенциал, продуктовые и процессные инновации, машиностроительное предприятие.

Рис.: 4. **Табл.:** 7. **Формул.:** 7. **Библ.:** 8.

Мосин Александр Александрович – аспірант, кафедра менеджменту производственной сферы, Национальный горный университет (пр. К. Маркса, 19, Днепропетровск, 49027, Украина)

E-mail: mosindts@gmail.com

Mosin O. O. Practical Aspects of Measuring of the Technological Innovation Potential of the Engineering Enterprise

The purpose of this paper is the practical testing methodology for measuring technological innovation potential of machine-building enterprises. To summarize the existing approaches to the definition of innovative potential of enterprise the techniques to systematize and compare were used; to determine the properties of technological innovation potential of an engineering enterprise – the method of deduction was used. An algorithm for the measurement of technological innovation potential of machine-building enterprises was created, which, in contrast to existing approaches (and resource management), enables to evaluate the state of potency of innovations, rather than the state of their actualization. This algorithm makes it possible to quantify the internal resources of an enterprise, which can be used for the implementation of product and process innovations. Implementation of the proposed algorithm enables enterprises of heavy engineering industry to assess their own technological innovation potential, which creates conditions for its more effective implementation.

Key words: potential for innovation, product and process innovations, machine-building enterprise.

Pic.: 4. **Tabl.:** 7. **Formulae:** 7. **Bibl.:** 8.

Mosin Oлександр O. – Postgraduate Student, Department of Management of the production sphere, National Mining University (pr. K. Marksa, 19, Dnipropetrovsk, 49027, Ukraine)

E-mail: mosindts@gmail.com

Теоретичні підходи до управління інноваційним розвитком машинобудівного підприємства повинні бути підкріплені практичними дослідженнями та розрахунками. В умовах ведення гострої конкурентної боротьби важливе значення мають питання вимірювання інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства.

Визначення технологічного інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства як сукупності внутрішніх резервів, щодо яких можливе впровадження технологічних інноваційних заходів, вимагає особливого підходу до його вимірювання.

Питання вимірювання інноваційного потенціалу розглядали І. В. Федулова, І. О. Знаменський, В. В. Власенко, Н. І. Чухрай, І. В. Новікова, Т. В. Гринько, А. Я. Кузнецова,

С. І. Кравченко, В. М. Чубай, О. А. Князева, О. О. Федотов, Г. С. Черноіванова, Н. В. Бондарчук, І. С. Капарулін.

Метою статті є практична апробація методики вимірювання технологічного інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства. Для вирішення вказаної мети необхідно виконати завдання, пов'язані з оцінкою процесних і продуктових внутрішніх резервів машинобудівного підприємства.

Сучасні підходи до вимірювання інноваційного потенціалу підприємства можна класифікувати за двома підходами: *ресурсним* (передбачає кількісне та якісне вимірювання сукупності ресурсів підприємства, можливості їх взаємодії та нарощування) та *управлінським* (зводиться до оцінки розвитку фінансової, інтелектуальної, інформа-

ційної та інших сфер управління інноваціями). Систематизація та критика вказаних наукових підходів представлені в табл. 1.

Під оцінюванням технологічного інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства розуміємо вимірювання внутрішніх резервів машинобудівного підприємства, щодо яких можливе впровадження технологічних інновацій. Пропонується виконати вимірювання технологічного інноваційного потенціалу на базі показників діяльності підприємства галузі важкого машинобудування ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ».

Оцінка технологічного інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства виконується на основі підходу, зазначеного в міжнародній методології «Oslo Manual», що виокремлює дві сфери діяльності підприємства, у яких можуть бути реалізовані технологічні інновації: процесну та продуктову.

Процесний інноваційний потенціал машинобудівного підприємства включає в себе резерви у виробничо-логістичній сфері діяльності підприємства, щодо яких можливе впровадження інновацій.

Розрахунок процесних резервів машинобудівного підприємства вимагає систематизації інформації щодо його обсягів реалізації, яку представлено в табл. 2.

Виробничі процеси досліджуваного машинобудівного підприємства, які представляють собою розрахунок кількості ресурсів, необхідних для виготовлення продукції певної групи, наведено в табл. 3.

Алгоритм розрахунку значущості виробничих процесів, визначеної у відповідності до кількості використаних ресурсів, і контрибутивної значущості виробничих процесів представлено в табл. 4.

Значення відносної значущості виробничих процесів, розрахованої за кількістю використаних ресурсів відповідно до (1) і (2), наведені на рис. 1.

Значення контрибутивної значущості виробничих процесів, розрахованої відповідно до (3), (4) і (5), представлені на рис. 2.

Співставлення двох типів значущості виробничих процесів дозволяє визначити процесні резерви машинобудівного підприємства, щодо яких можуть бути впроваджені інноваційні заходи. Ці резерви складають процесний інноваційний потенціал машинобудівного підприємства, який розраховується відповідно до (6):

$$\{R_{proc} = \sum_{y=1}^r (CV'_y - V'_y) \cdot Exp[(CV'_y - V'_y) > 0]\}, \quad (6)$$

де R_{proc} – процесні резерви досліджуваного машинобудівного підприємства за визначений період, грн;

Таблиця 1

Систематизація та критика наукових підходів до оцінки інноваційного потенціалу підприємства

Автор	Тип підходу	Характеристика підходу	Критика
I. В. Федулова	Ресурсний	Розглядає інноваційний потенціал як сукупність інтелектуальних, фізичних, фінансових ресурсів та інноваційних продуктів, які можуть під дією зовнішніх чинників інноваційного середовища спрямовуватись на реалізацію ефективної інноваційної та інтелектуальної діяльності [6, с. 8]	Недоліком даного підходу, за нашою думкою, є загальна особливість ресурсних підходів, які оцінюють ефективність використання ресурсів, не зауважуючи впливу умов їх реалізації
Н. І. Чухрай		Вважає, що інноваційний потенціал формується з двох основних складових: інноваційного потенціалу матеріальних ресурсів; інтелектуального потенціалу [8, с. 17]	
Т. В. Гринько		Під інноваційним потенціалом розуміє ресурси, необхідні для реалізації інновації та оцінювані з точки зору наявності у кількості та якості достатніх для цієї інновації [3, с. 19]	
А. О. Крисак		Пропонує аналізувати інновації на основі фінансових ресурсів, які забезпечують надходження коштів для виконання інноваційних процесів, вибір тематики інноваційних процесів [4, с. 24]	
Н. М. Польова		Визначає інноваційний потенціал підприємства як інтегральну характеристику комплексу економічних ресурсів, поточних і майбутніх можливостей економічної системи здійснювати інноваційну діяльність [5, с. 29]	
В. М. Чубай	Управлінський	Оцінює інноваційний потенціал за такими сферами: кадровою, науково-дослідною, матеріально-технічною, фінансово-економічною, організаційно-управлінською [7, с. 184 – 185]	Підхід аналізує суміжні сфери, які хоча й спрямовані на підтримку впровадження інновацій, але безпосередньо не характеризують рівень інноваційної потенції
В. С. Барило		Виражає сутність інноваційного потенціалу в сукупності аналізованих станів виробничо-технологічного, кадрового, фінансового, інформаційного потенціалів [1, с. 4]	
Н. В. Бондарчук		Зазначає необхідність інформаційної, кадрової та фінансової забезпеченості інноваційної діяльності; пропонує розглядати процес інноваційного розвитку суб'єкта господарської діяльності у взаємодії з конкурентами, споживачами постачальниками [2, с. 65]	

Обсяги реалізації ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ» у 2008 – 2013 рр. за групами продукції

Групи продукції	Рік	Січень 2008 р.	Січень 2009 р.	Січень 2010 р.	Січень 2011 р.	Січень 2012 р.	Січень 2013 р.
	Доменне обладнання	тис. грн	2 997,6	3 297,6	184,0	2 360,1	1 920,1
	т	269,6	348,9	4,7	55,9	47,5	283,5
Сталеплавильне обладнання	тис. грн	6 077,8	2 378,1	965,7	1 686,6	6 730,3	2 832,4
	т	494,8	113,4	69,8	68,7	146,0	95,2
Прокатне обладнання	тис. грн	787,6	148,6	33,8	53,8	1 463,5	1 958,4
	т	23,2	2,0	0,4	0,9	63,5	55,0
Агломераційне обладнання	тис. грн	742,4	489,1	1 703,2	1 143,2	2 215,4	347,9
	т	42,2	8,3	94,0	43,5	36,3	46,7
Підйомно-транспортне обладнання	тис. грн	3 109,7	11 895,4	1 059,7	3 256,0	1 653,7	3 803,8
	т	233,4	240,0	33,4	23,9	40,9	110,42
Редуктори	тис. грн	590,9	230,4	1 293,8	630,0	1 672,9	985,3
	т	13,0	4,2	35,7	7,3	34,0	33,1
Сегменти	тис. грн	1 871,4	10 098,5	1 123,8	2 232,2	5 340,4	2 908,0
	т	322,6	1 008,5	65,3	130,6	436,3	217,2
Чаші шлаковозні	тис. грн	4 623,9	362,7	4 622,6	5 759,2	13 988,1	3 405,5
	т	792,5	44,8	700,5	504,6	400,9	101,4

Таблиця 3

Виробничі процеси ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ»

Групи продукції	Ресурси, нормо-год./т продукції	Чавуноливарні ресурси	Ресурси з виготовлення металоконструкцій	Сталеливарні ресурси	Обрубні ресурси	Механічні ресурси	Ресурси зі збирання продукції
	Доменне обладнання		1,47	5,57	3,90	1,56	19,85
Сталеплавильне обладнання		0,01	1,67	4,17	2,65	13,00	4,24
Прокатне обладнання		0,68	1,61	0,44	1,45	31,07	13,10
Агломераційне обладнання		0,00	0,23	8,21	2,76	27,54	2,57
Підйомно-транспортне обладнання		0,23	5,85	1,07	0,67	16,73	8,22
Редуктори		0,36	2,70	2,14	1,90	33,17	10,13
Сегменти		17,51	0,00	0,00	3,45	3,58	0,10
Чаші шлаковозні		0,00	0,01	2,76	2,92	0,04	0,03

Таблиця 4

Алгоритм розрахунку типів значущості виробничих процесів

Найменування показників	Розрахунок	Умовні позначення
1	2	3
Значущість виробничих процесів, розрахована за кількістю використаних ресурсів (V_y), нормо-години	$V_y = X_{ij} \cdot M_{yi} \quad (1)$	X_{ij} – обсяг реалізованої продукції i -тої групи в j -ому місяці, т; M_{yi} – кількість ресурсів виробничого процесу y -го виду, необхідних для виробництва тонни продукції i -тої групи, нормо-години/т
Відносна значущість виробничих процесів, розрахована за кількістю використаних ресурсів (V'_y), безрозмірні одиниці	$V'_y = \frac{V_y}{\sum_{y=1}^r V_y} \quad (2)$	r – кількість видів виробничих процесів машинобудівного підприємства, шт.

1	2	3
Частка <i>i</i> -тої групи продукції в середньомісячному обсязі реалізації усієї продукції (G'_{ij}), безрозмірні одиниці	$G'_{ij} = \frac{G_{ij}}{\sum_{j=1}^p G_{ij}} \quad (3)$	G_{ij} – обсяг реалізованої продукції <i>i</i> -тої групи в <i>j</i> -му місяці, грн; p – кількість груп продукції, шт.
Контрибутивна значущість виробничих процесів (CV_y), норма-години	$CV_y = X_{ij} \cdot M_{yi} \cdot G'_{ij} \quad (4)$	–
Відносна контрибутивна значущість виробничих процесів (CV'_y), безрозмірні одиниці	$CV'_y = \frac{CV_y}{\sum_{y=1}^r CV_y} \quad (5)$	–

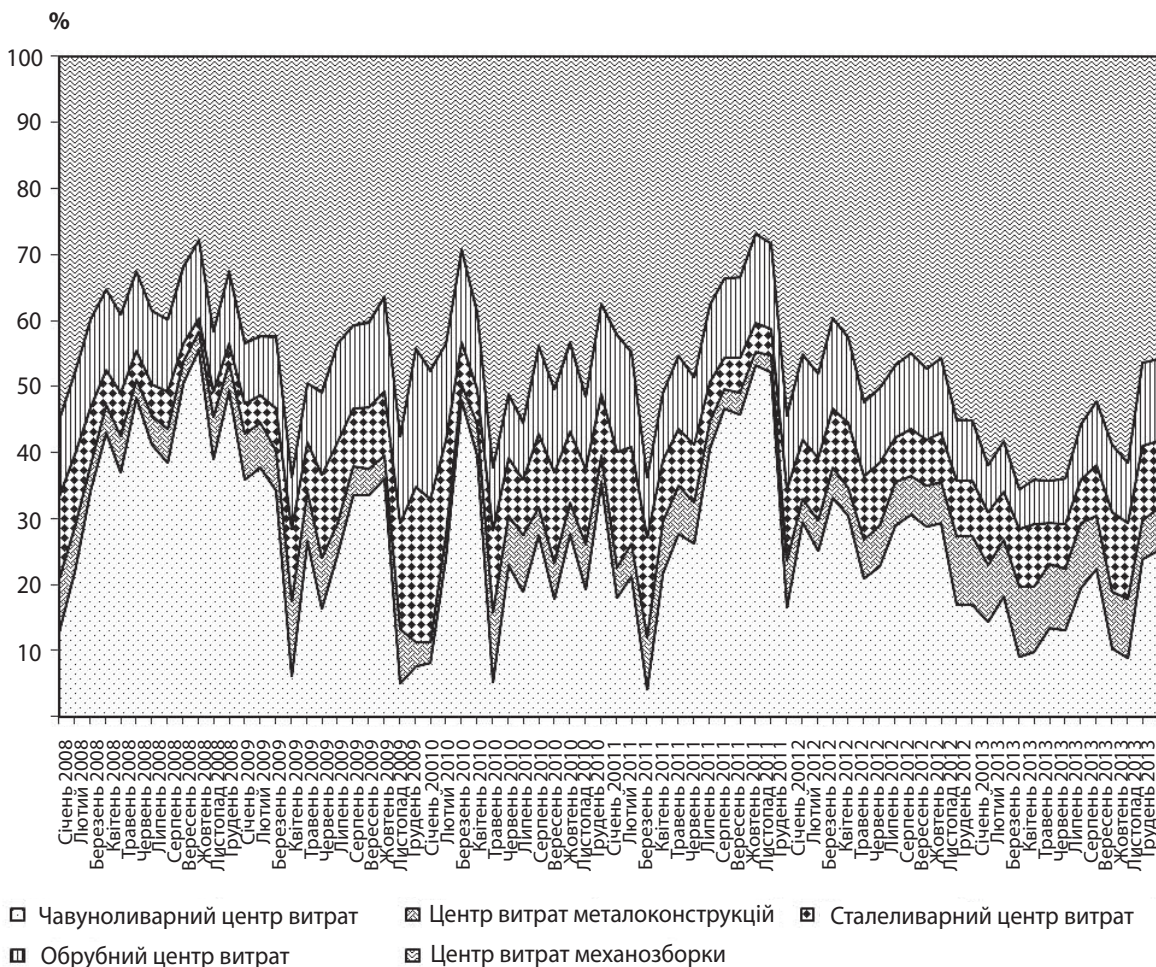

Рис. 1. Значущість виробничих процесів, розрахована у відповідності до використаних ресурсів

Exp – витрати на оплату праці працівників усіх виробничих процесів за погодинною системою, грн.

Процесні резерви ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ», які складають процесний інноваційний потенціал підприємства, розраховані для періоду 2008 – 2013 рр. у відповідності до (6), наведено в табл. 5.

Можливості оптимізації структури продукції, яка підлягає конструктивному вдосконаленню не з маркетингових причин, є продуктивними резервами машинобудівного підприємства, які складають його продуктивний інноваційний потенціал. Кластерний аналіз груп продукції ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ» виконаний на основі даних, наведе-

них у табл. 3. Результати кластерного аналізу представлено на рис. 3.

Діаграму відстаней між кластерами представлено на рис. 4.

За даними рис. 3 і 4 можливо зробити висновок, що існують два кластери груп обладнання, оскільки на сьомому кроці групування об'єктів спостерігається суттєве збільшення відстані між кластерами. До першого кластера груп обладнання ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ» належать доменне, підйомно-транспортне, сталеплавильне, прокатне обладнання, редуктори, агломераційне обладнання; до другого кластера – сегменти та чаши шлакові.

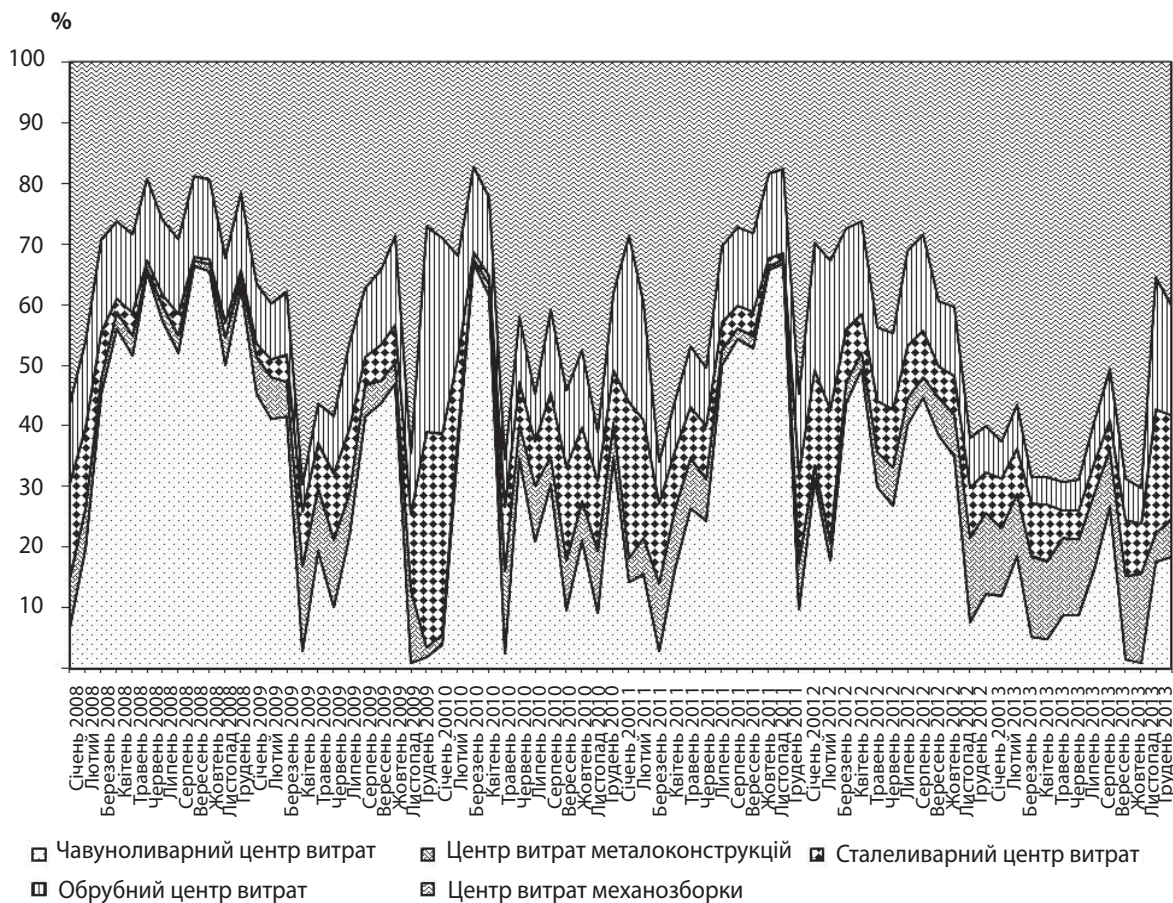

Рис. 2. Контрибутивна значущість виробничих процесів

Таблиця 5

Процесні резерви ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ» у 2008 – 2013 рр., тис. грн

Місяць	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Січень	892,7	1 089,2	3 361,7	2 472,8	2 209,8	377,7
Лютий	596,1	461,9	1 632,3	1 291,9	2 411,2	254,9
Березень	1 668,5	778,8	1 939,4	677,4	1 512,7	649,6
Квітень	1 597,3	907,6	2 345,5	754,2	2 810,7	740,3
Травень	1 835,1	1 116,3	841,9	337,8	1 207,7	907,6
Червень	2 398,9	1 375,5	1 563,6	292,8	722,5	1 046,6
Липень	2 163,1	628,6	390,8	1 147,0	1 956,1	708,8
Серпень	1 919,5	1 027,1	517,6	962,7	2 433,1	718,5
Вересень	2 144,2	1 234,2	974,9	972,5	1 289,4	1 636,9
Жовтень	1 481,3	1 271,1	928,8	1 548,4	702,2	1 543,9
Листопад	1 490,4	1 315,0	1 664,9	1 847,5	1 089,9	1 910,4
Грудень	1 623,4	3 472,5	300,1	850,9	1 012,1	1 520,6

Аналіз змісту першого кластера демонструє, що для продукції, яка його складає, неможливо виділити ключові ресурси підприємства. Натомість, для сегментів та чаш шлакових, віднесених до другого кластера, можливо виділити ключові ресурси (для сегментів – чавуноливарні ресурси; для чаш шлакових – сталеливарні та обрубні ресурси).

Відтак, припускаємо, що структура продукції підприємства, яка підлягає конструктивному вдосконаленню

не з маркетингових причин, може бути оптимізована за щомісячною контрибутивною значущістю виробничих процесів. Так, значення контрибутивної значущості чавуноливарних ресурсів повинне передбачати пропорційне вдосконалення сегментів, для яких цей ресурс є ключовим; сталеливарних та обрубних ресурсів – чаш шлакових; механооборочних та ресурсів металокопструкцій – інших груп продукції, яка виготовляється досліджуваним машинобудівним підприємством.

Tree Diagram for 8 Variables
Complete Linkage
Squared Euclidean distances

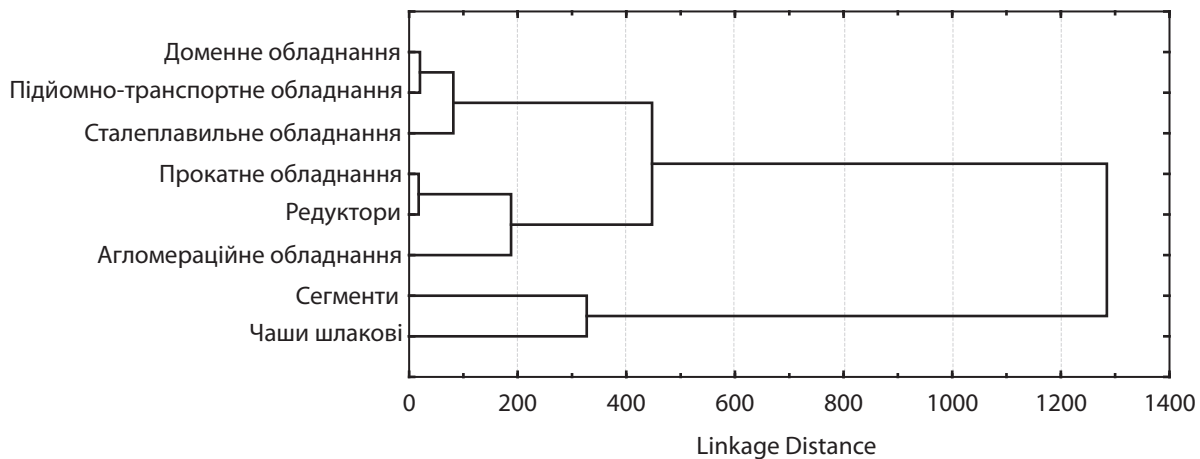

Рис. 3. Результати кластерного аналізу груп продукції ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ»

Plot of Linkage Distances across Steps
Squared Euclidean distances

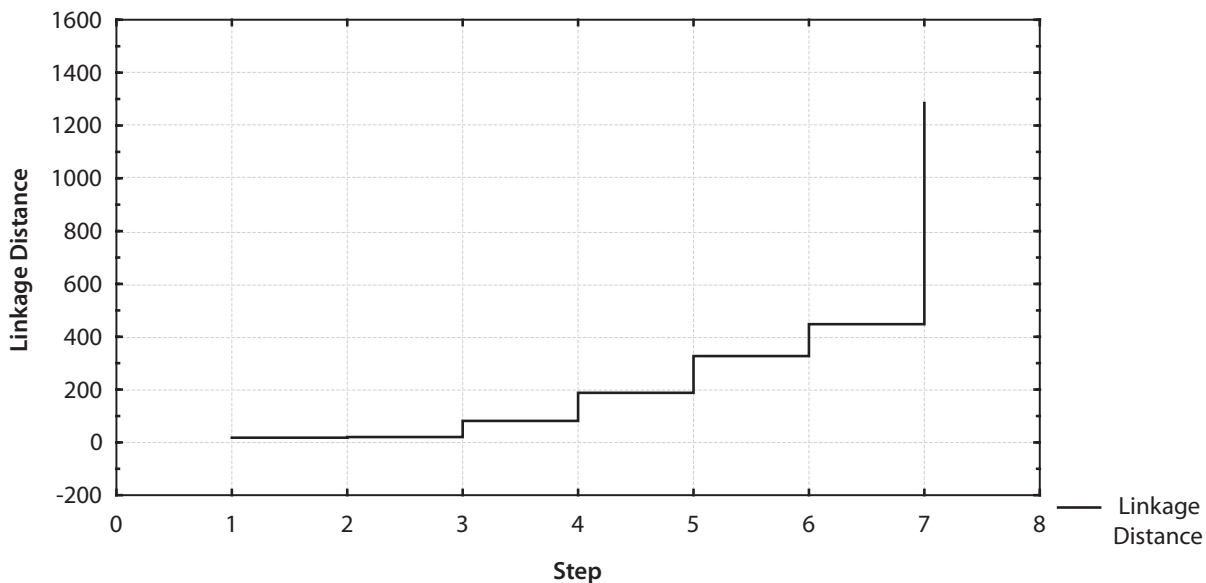

Рис. 4. Відстані між кластерами груп обладнання ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ»

Розрахунок продуктивних резервів машинобудівного підприємства пропонується виконувати відповідно до (7):

$$\{R_{prod} = \sum_{l=1}^w (TI \cdot Dc_l - If_l) \mid (TI \cdot Dc_l - If_l) > 0\}, \quad (7)$$

де R_{prod} – маркетингові резерви машинобудівного підприємства, грн;

TI – загальний обсяг продукції машинобудівного підприємства, яка підлягає конструкторському вдосконаленню не з маркетингових причин, грн;

Dc_l – частка l -тої групи продукції машинобудівного підприємства в загальному обсязі, який підлягає конструкторському вдосконаленню за результатами кластерного аналізу, безрозмірні одиниці;

If_l – фактичний обсяг продукції l -тої групи, яка підлягає конструкторському вдосконаленню, грн;

w – кількість груп продукції машинобудівного підприємства, шт.

Продуктивні резерви ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ» у грудні 2013 р., які обчислені згідно з (7), наведено в табл. 6.

Продуктивні резерви ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ», які складають продуктивний інноваційний потенціал підприємства, розраховані для періоду 2008 – 2013 рр. у відповідності до (7), наведено в табл. 7.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволяє вимірювати технологічний інноваційний потенціал підприємств галузі важкого машинобудування на основі процесної та продуктової сфер. Подальшого розвитку потребують інструменти управління реалізацією технологічного інноваційного потенціалу. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Барило В. С. Методичні основи оцінки інноваційного потенціалу промислових підприємств / В. С. Барило // Економіка. Фінанси. Право. – 2009. – № 2. – С. 3 – 5.

Продуктові резерви ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ» у грудні 2013 р.

Група продукції	Показник	ТІ, грн	ДС _р безрозмірні одиниці	І _р , грн	Р _{prod} , грн
Доменне обладнання		1009870,00	0,46	263508,50	201031,70
Підйомно-транспортне обладнання					
Сталеплавильне обладнання					
Прокатне обладнання					
Редуктори			0,19	127 257,37	64 617,93
Агломераційне обладнання					
Сегменти			0,35	114 169,13	239 285,37
Чаша шлакові					
Сума	-	-	-	504 935,00	

Таблиця 7

Продуктові резерви ПАТ «ДНІПРОВАЖМАШ» у 2008 – 2013 рр., тис. грн

Місяць	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Січень	732,1	1 753,2	1 691,9	1 984,1	1 060,9	1 029,6
Лютий	587,6	584,2	403,8	506,4	982,3	817,5
Березень	1 938,9	2 546,2	486,7	422,7	714,7	1 306,6
Квітень	1 657,6	2 567,1	529,1	268,9	1 427,0	732,9
Травень	1 584,9	1 376,3	1 025,4	203,8	664,9	730,9
Червень	1 430,2	1 502,2	626,4	106,5	652,9	969,2
Липень	2 058,9	452,8	373,3	1 134,0	624,5	821,2
Серпень	1 754,9	1 273,1	1 703,5	990,9	928,1	1 085,7
Вересень	2 164,9	966,6	610,1	1 105,9	1 040,3	1 171,2
Жовтень	1 569,5	539,2	1 018,4	969,1	606,8	961,2
Листопад	1 383,7	835,1	1 460,8	964,4	749,2	674,8
Грудень	760,1	2 624,9	989,0	677,5	920,5	721,1

2. Бондарчук Н. В. Аналіз основних показників розвитку інноваційного потенціалу України / Н. В. Бондарчук // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 8. – С. 64 – 66.

3. Гринько Т. В. Формування механізму інноваційного розвитку підприємства / Т. В. Гринько // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 7. – С. 18 – 22.

4. Крисак А. О. Формування інноваційного потенціалу малого підприємства / А. О. Крисак // Інвестиції: Практика та досвід. – 2009. – № 12. – С. 24 – 26.

5. Польова Н. М. Потенціал інноваційної діяльності машинобудівних підприємств: критерії та методичні підходи / Н. М. Польова // Інвестиції: Практика та досвід. – 2009. – № 7. – С. 28 – 30.

6. Федулова І. В. Управління розвитком інноваційного потенціалу підприємств хлібопекарної промисловості : автореф. дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (харчова промисловість)» / І. В. Федулова. – К., 2009. – 30 с.

7. Чубай В. М. Аналіз інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства у процесі формування і реалізації інноваційної стратегії / В. М. Чубай // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 8 (110). – С. 183 – 190.

8. Чухрай Н. І. Формування інноваційного потенціалу промислових підприємств на засадах маркетингу і логістики : автореф. дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка,

організація і управління підприємствами» / Н. І. Чухрай. – Л., 2003. – 49 с.

Науковий керівник – Іванова М. І., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту виробничої сфери Державного ВНЗ «Національний гірничий університет» (Дніпропетровськ)

REFERENCES

Barylo, V. S. "Metodychni osnovy otsinky innovatsiinoho potentsialu promyslovykh pidpriemstv" [Methodological bases of estimation of innovative potential of enterprises]. *Ekonomika*, no. 2 (2009): 3-5.

Bondarchuk, N. V. "Analiz osnovnykh pokaznykiv rozvytku innovatsiinoho potentsialu Ukrainy" [Analysis of the main indicators of innovative potential of Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 8 (2011): 64-66.

Chubai, V. M. "Analiz innovatsiinoho potentsialu mashynobudivnoho pidpriemstva u protsesi formuvannya i realizatsii innovatsiinoi stratehii" [Analysis of innovative capacity-building enterprise in the formation and implementation of innovative strategies]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 8 (110) (2010): 183-190.

Chukhray, N. I. "Formuvannya innovatsiinoho potentsialu promyslovykh pidpriemstv na zasadakh marketynhu i lohistyky" [Formation of the innovative potential of industrial enterprises on the basis of marketing and logistics]. *Avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk: 08.06.01*, 2003.

Fedulova, I. V. "Upravlinnia rozvytkom innovatsiinoho potentsialu pidpriemstv khlibopekarnoi promyslovosti" [Managing the development of innovative capacity of the baking industry]. *Avtoref. dyd. ... d-ra ekon. nauk: 08.00.04*, 2009.

Hrynko, T. V. "Formuvannia mekhanizmu innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva" [The formation mechanism of the enterprise innovation]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 7 (2011): 18-22.

Krysak, A. O. "Formuvannia innovatsiinoho potentsialu malo-ho pidpriemstva" [Formation of the innovative potential of small business]. *Investytsii: Praktyka ta dosvid*, no. 12 (2009): 24-26.

Polyova, N. M. "Potentsial innovatsiinoi diialnosti mashynobudivnychkh pidpriemstv: kryterii ta metodychni pidkhody" [The potential of innovative of machine building enterprise: criteria and methodological approaches]. *Investytsii: Praktyka ta dosvid*, no. 7 (2009): 28-30.

УДК 330.723

АНАЛИЗ ПОСЛЕДСТВИЙ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИЙ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ ХАРЬКОВСКОЙ ОБЛАСТИ

© 2014 КОВТУН Е. С., ВЕЛИКАЯ Е. Ю.

УДК 330.723

Ковтун Е. С., Великая Е. Ю. Анализ последствий внедрения инноваций на предприятиях фармацевтической отрасли Харьковской области

В современных условиях возрастает роль инновационных проектов, на которые влияют различного рода факторы, как положительно, так и отрицательно, именно поэтому инновационный процесс на отечественных предприятиях в большинстве случаев ведет к затягиванию процесса реализации проекта. Таким образом, определение степени инновационного развития фармацевтических предприятий Харьковской области и полномасштабного внедрения системы обеспечения качества и соответствия международным стандартам является весомым аргументом для дальнейшего существования на рынке. А главной задачей предприятия, занимающегося внедрением инноваций, является выпуск кардинально новых лекарственных препаратов, обладающих уникальными свойствами, отличающимися от конкурентов..

Ключові слова: : инновационная деятельность, метод ранжирования, критерии отбора факторов.

Табл.: 4. **Формул.:** 6. **Библ.:** 8.

Ковтун Екатерина Сергеевна – соискатель, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Великая Елена Юрьевна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра менеджмента, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

УДК 330.723

UDC 330.723

Ковтун К. С., Велика О. Ю. Аналіз наслідків впровадження інновацій на підприємствах фармацевтичної галузі Харківської області

У сучасних умовах зростає роль інноваційних проектів, на які впливають різного роду фактори, як позитивно так і негативно, саме тому інноваційний процес на вітчизняних підприємствах у більшості випадків веде до затягування процесу реалізації проекту. Таким чином, визначення ступеня інноваційного розвитку фармацевтичних підприємств Харківської області та повномасштабного впровадження системи забезпечення якості та відповідності міжнародним стандартам є вагомим аргументом для подальшого існування на ринку. А головним завданням підприємства, що займається впровадженням інновацій, є випуск кардинально нових лікарських препаратів, що володіють унікальними властивостями, відмінними від конкурентів.

Ключові слова: інноваційна діяльність, метод ранжування, критерії відбору факторів.

Табл.: 4. **Формул.:** 6. **Бібл.:** 8.

Ковтун Катерина Сергіївна – здобувач, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: lliapuk1983@rambler.ru

Велика Олена Юрїївна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра менеджменту, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

Kovtun K. S., Velyka O. Yu. Analysis of the Impact of Innovation Introduction in Pharmaceutical Industry Enterprises of Kharkov Oblast

In modern conditions, the role of innovative projects that are affected by various kinds of factors, both positive and negative is increasing, that is why the process of innovation in domestic enterprises in most cases leads to delays in the project implementation process. Thus, the determination of the degree of innovation of the pharmaceutical enterprises of Kharkov oblast and the full implementation of quality assurance and compliance with international standards is a powerful argument for the continued existence of the market. The main task of an enterprise engaged in the implementation of innovation, is the production of radically new drugs with unique properties that are different from competitors.

Key words: innovation, ranking method, the selection criteria factors.

Tabl.: 4. **Formulae:** 6. **Bibl.:** 8.

Kovtun Kateryna S. – Applicant, Kharkiv National Economic University named after S. Kuznets (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: lliapuk1983@rambler.ru

Velyka Olena Yu. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Management, Kharkiv National Economic University named after S. Kuznets (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Фармацевтическая промышленность занимает значительное место в экономике Украины. Она включает в себя производство лекарственных препаратов и изделий медицинского назначения, оптовую и розничную торговлю, специализированное хранение и распределение с помощью налаженной сбытовой сети (аптеки, аптечные пункты и т. д.), основанной на высокой степени сервиса обслуживания. Инновационная деятельность на отечественных фармацевтических предприятиях должна быть не еди-

ничным актом внедрения любого новшества, а стратегически ориентированной системой мер по разработке, внедрению, освоению и анализу эффективности инноваций. Это объясняется тем, что лишь широкий выбор необходимых инновационных препаратов лекарственного назначения и умелая подача клиентам нового продукта является неотъемлемой частью успеха инновационного проекта.

Целью статьи является определение последствий внедрения инноваций на фармацевтических предпри-

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

ЕКОНОМІКА